

La vista és la que treballa

Al darrer número hem observat la frase «*tarja d'invitació*».

Hi ha moltes persones que quan es refereixen als petits fulls de cartolina de forma rectangular que porten impressos o escrits els noms d'una persona, adreça, títols, càrrecs, etc., la qual es deixa a casa de les persones que hom troba quan les va a visitar, o bé que hom fa passar a algú per anunciar la seva visita, etc.; o també el full de cartolina que porta imprès o escrit un permís, una invitació, una felicitació, etc., o serveix d'etiqueta a una peça de roba etc., utilitzen el mot «*tarja*». I no és correcte. Cal dir *targeta*.

La paraula *tarja*, segons el Diccionari General de la nostra Llengua, només té les tres acepcions següents: a) Escut militar medieval de forma rectangular; b) Placa rectangular o ovalada on hi ha escrit un nom, una indicació; c) Obertura rectangular practicada a la part superior d'una paret o envà, sobre una porta.

També hem de remarcar que al número 0 vam veure-hi l'expressió «la revista és el *medi*», quan, de fet, calia dir: «la revista és el *mitjà*».

Cal tenir en compte que la paraula castellana *medio* té, per a nosaltres, tres significats ben diferents.

Si volem expressar la substància a través de la qual obra una força o bé és transmès un efecte o bé l'element o substància que envolta una cosa, així com la societat o conjunt de costums, d'esdeveniments, etc. entre els quals viu una persona, es produeix un fet, etc., utilitzarem el mot *medi*. Així, direm o escriurem: *l'aire és el medi en el qual vivim; estudiar un personatge històric en el seu medi*.

Quan vulguem significar la meitat o la part d'una cosa que dista igualment dels extrems, de la perifèria, direm o escriurem *mig*. Així, *tres i un mig; agafar un bastó pel mig; érem al mig de la plaça; partir una barra pel mig*, etc. També, en certs casos pot tenir el mot *mig* el significat d'allunyar, apartar algú o alguna cosa que destorba. Així, *treure del mig*.

Ara bé, quan vulguem donar entenedent allò que serveix per a arribar a un fi (com és el cas d'una revista) llavors cal que usem el mot *mitjà*. Així, *emprar algú els mitjans per aconseguir un fi; ho vaig assolir per mitjà d'ell; mitjans de transports; fer-li-ho saber per mitjà d'una carta*, etc. Per tant, la frase correcta, en el cas que hem assenyalat, era *la refista és el mitjà*.

Finalment, hem de dir que el mot *mitjà* també significa igualment lluny dels dos extrems en situació, magnitud, grau, etc. Així, *les regions mitjanes de l'aire; una persona d'una edat mitjana; aquest és el germà mitjà; curs mitjà* (entre l'elemental i el superior); *Edat Mitjana* (entre l'antiga i la moderna), etc.

I, per avui, prou. Gràcies per la vostra atenció.

R. M. C.

PlaçaGran

Publicació
Granollerina

Subscriuiu-vos-hi!

Llibres

Els Gremis a la Barcelona Medieval de Margarita Tintó i Sala

Edita la Delegació de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, 1978.

Col·lecció «A. Duran i Sanpere», n.º 6.

Total de pàgines, 62. Conté un apèndix amb el detall de Gremis, Oficis que realitza cadascun, Advocació sota la qual s'empara i Capelia on se li ret culte (pàgs. 51 a 58), un mapa de Barcelona on figuren els carrers amb noms d'oficis i 15 il·lustracions distribuïdes al llarg de l'obra.

Des de fa uns anys, la Delegació de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona publica unes col·leccions de petites obres històriques que distribueix gratuïtament a les escoles de la capital. Hi son tractats temes generalment monogràfics com l'Exposició del 1888, el Consell de Cent, el Port i la marina barcelonines al segle XV, etc. També alguna biografia com la de Pau Casals, Gaudí i la del rei Jaume I. Sempre són ben il·lustrats, d'impressió clara i lletres grans. Alguns temes són molt especialitzats i tractats amb autèntica erudició, d'altres en forma més casolana i anecdòtica, però sempre interessant i instructiva.

L'obra que acabem de llegir es deguda a una coneguda concitadana nostra. Com a conservadora del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona està ben al corrent de tota una sèrie de qüestions de les que nosaltres amb prou feines en tenim idea, i que fa bé de divulgar-les, no solament per a joves estudiants sinó també per tota persona amb curiositat i aficionada a la història.

Ens paria dels gremis. Els distingeix de les contraries, associacions benèfiques-religioses, que fins al segle XIII no es converteixen en organitzacions laborals. En el XV, adquireixen una ordenació que ja durarà fins al XVIII. En el dinou, ja superades per una dinàmica laboral ben diferent, quedaran anul·lades. Tanmateix en resten molts records, com els noms de molts carrers, capelles, obres d'art, edificis, etc.

L'autora ens dona tota una indicació de les fonts on es troben les dades que ens va proporcionant i, encara que ja fora dels límits del llibre, també ens parla de l'evolució gremial al llarg de l'Edat Moderna, sempre, però, concretant-ho a Barcelona.

L'obra, editada amb gust, no és solament un intent de divulgació, sinó que és una aportació important al tema. Ens en congratulem com a concitadans de la seva autora, la Margarita Tintó.

Fidel Daumal

Música

Concert de Nadal

El dia vint-i-sis de desembre hi hagué un concert a la Casa de Cultura, presentat per Joventuts Musicals, i amb músics gairebé tots de casa nostra.

La sala estava completament plena de públic, com poques vegades l'hem vista. La nostra preocupació es manté: Familiars i amics o amants de la música? El fet concret, aquesta vegada, és que estava de gom a gom.

A la primera part del concert, actuà M.ª Rosa Vidal, qui amb un nivell de qualitat molt elevat, ens oferí en primer lloc unes «Cançons de carrer» d'Enric Morera, més o menys acompanyada per la guitarra de Núria Cors i Rafael Sala.

Telemann, de qui en Carles Riera ens oferí seguidament un «Air» i una «Bourrés», va resultar ben interpretat. Potser perquè sentim una especial predilecció per la flauta dolça, vam trobar encertada i neta l'execució que el flautista ens oferí.

Un altre cop, M.ª Rosa Vidal ens va demostrar el seu bon fer amb una ària de Haëndel ben lligada amb la flauta dolça, però unes abundoses desencerts per part de la guitarra. Dins de la «Cantata» que seguí, també de Haëndel, hi van haver dues àries deliciosament interpretades per M.ª Rosa Vidal. Molt bé!

La segona part va estar dedicada al Quartet de Guitarras format per Núria Cors, Mercè Figuerola, Josep Marquès i Rafael Sala.

Un vals de Carulli va obrir el foc. I el foc va ser granejat. L'afinació era bastant deficient i el ritme fatigós. Va semblar que el «Petit Romance» de Cariassi anés una mica més bé, però els problemes d'afinació persis-

tien. El concert a quatre de Telemann no ho va arranjar.

Per a salvar aquesta segona part, vàrem tenir ocasió de sentir un altre cop a M.ª Rosa Vidal amb un tema de Haëndel i una «Nana» de Falla, veritables joies de la lírica, molt ben cantades. Però l'acompanyament...

Se'ns feia, la M.ª Rosa Vidal, com un cigne majestuós avançant per les tranquil·les aigües d'un llac, mentres quatre aneguts toixarruts intentaven seguir-la amb les seves guitarres sense aconseguir-ho.

Esperem que, com l'ànec lleig del conte, aviat l'entusiasme i l'esforç d'aquest grup que tot just comença, faci aviat que puguem dir que a la nostra ciutat tenim un dels més bons quartets de guitarres del País. La fusta hi és, falta acabar de polir-la.

Com a bis, la M.ª Rosa ens va cantar i fer cantar Santa Nit, resultant un moment molt emotiu i agradable.

A la tercera part la Coral de Joventuts Musicals ens va oferir la que era la seva segona actuació a Granollers. Catorze homes i vint-i-cinc dones, molt ben conjuntades les seves veus, ens oferiren un programa no pas gens fàcil. Després de la senzill cançó «La truita» de Schubert, el ja més complexe Glòria de la Missa Alemana, també de Schubert, i el Hod e Christus de L. Jeltz. La direcció de Josep Subiranas fou eficaç i l'actuació del grup va ser més que correcta.

Tot sortint de la Casa de Cultura, pensàvem que el futur immediat se'ns presenta positiu als melòmans. Tenim un bon reguitzell de músics locals, cors, solistes... Anirem bé!

Però el present està encara una mica verd!

Arian Botey